

Binnen de systematische indeling van het *regnum vegetabile* – het plantenrijk – behoort het geslacht *Nyssa* tot de orde van de *Cornales* en daarbinnen tot de familie van de *Nyssaceae*, de Tupelo's. Het geslacht *Nyssa* bestaat uit dertien soorten, waarvan er zeven in de tropische gebieden van Midden-Amerika en in Zuidoost-Azië tot in Indonesië voorkomen. De overige zes soorten komen voor in de meer gematigde streken van het noordelijk halfrond in Noord-Amerika en China. De meest bekende species is *Nyssa sylvatica*, en van deze makker zijn momenteel negen CV's bekend. Verder is het zo dat de hoofdpersoon en zijn CV's (zijn, want *Nyssa* is een mannelijke boom) eigenlijk de enige makkers van de clan zijn die in drogere maar wel vruchtbare gronden goed groeien, terwijl de andere species een zeer vochtige standplaats vragen, zelfs tot moerasachtige omstandigheden.

Auteur: Jan P. Mauritz

Nyssa sylvatica: een boom die in vuur en vlam staat

De boom is vernoemd naar de waternimf *Nyssa* en heeft zijn niet-Latijnse naam te danken aan de eetbare en zeer smakelijke vruchten van de *black tupelo*, zoals de Moscogee-indianen deze boom noemen. *Black tupelo* betekent zo veel als moerasboom. De species van *Nyssa* zijn bladverliezende en van nature hoog opgaande bomen, al naar gelang de soort 8 à 10 tot wel 25 à 30 meter hoog, met een smal ovale tot eivormige kroon. In cultuur is hij ca. 25-30% kleiner, en dat geldt zeker in Europa.

Nyssa sylvatica komt van oorsprong voor in Zuidoost-Canada en de oostelijke staten van Noord-Amerika, vooral in de oevermoerassen van de grote meren daar, langs rivieroevers maar ook op de drogere heuvels en berghellingen. De boom is benaamd door Humphrey Marshall, een Amerikaanse dendroloog, in 1759 in Engeland geïntroduceerd en vandaar Europa in gegaan. Van nature is het een heel grote boom, tot 35 meter hoog, en ook in cultuur is hij heel groot, tot ca. 30 meter op een goede standplaats. De boom vormt een eivormige kroon met sterk afhanginge takken. In de jeugdfase is de boom smal opgaand met een afgeronde top en op latere leeftijd eivormig tot ovaalrond. De schors van de stam en de gesteltakken is donkergrijs met rode tinten, ruw en diep gegroefd, en vormt op latere leeftijd blokkerige schorsplaten. De twijgen

zijn lang en slank, sterk afhankelijk en aanvaankelijk groenig van kleur met donzige beharing. Op latere leeftijd zijn ze grijzig roodbruin met opliggende ronde lenticellen op het kale hout.

Het blad is ovaal tot omgekeerd eirond van vorm, met een toegespitste bladtop, 5 tot 12 à 15 cm lang en 3 tot 7 cm breed, gaafrandig, of soms met een tot drie ondiepe stompe tanden. De bladkleur is schitterend glanzend donkergroen, aan de onderzijde lichtergroen en op de nerven behaard.

De herfstkleur is fenomenaal! Dat is eigenlijk de belangrijkste reden om deze boom aan te planten. Oranjerood tot Ferrari-rood tot diep donkerrood, dat zijn de tinten die de boom in petto heeft, afhankelijk van de standplaats. Het lijkt of de boom in lichterlaaie staat en de vlammen lekken de lucht in. Een geweldig schouwspel! De boom is meestal tweehuizig en de bloemen zijn dan eenslachtig en talrijk. De vruchten hangen meestal met twee aan een steeltje. Ze zijn besachtig, 1 tot 1,5 cm groot, eivormig en donkerblauw van kleur. Het vruchtvlees is zuur en omsluit het zaad binnen in een harde steenvrucht. Deze zaden worden vaak geroosterd en zijn dan zeer smakelijk; daar dankt de boom zijn niet-botanische naam aan.

Deze schitterende species heeft negen CV's die allemaal fors kleiner blijven dan de soort, tot ca.

14-15 meter hoog en met verschillende kroonvormen.

Gebruik

Nyssa sylvatica en zijn CV's zijn nog niet bekend bij het grote publiek en dat is jammer. De CV 'Autumn Cascade' is een schitterende treurvorm, 'Red Red Wine' is een breed piramidale kroonvorm en 'Wisley Bonfire' is breed eirond van kroonvorm. Er zijn dus makkers beschikbaar voor veel plantlocaties, ook als straat- en laanboom in bredere profielen. Schenk in alle gevallen veel aandacht aan de plantplaats!

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5126